

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HALYKAI: VIHÉKAI:
 Helyi... 6 kor. — EL. Négyre... 6 kor. — EL.
 Nagydévre... 8 kor. — EL. Nagydévre... 8 kor. 50 EL.

Feloldó szerkesztő és lektorjelölés:

TRAY GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter. Lamprecht-palota, földszint az udvarban belül.

A válság.

Ma reggel a helyzet éppen olyan sivár, mint volt tegnap. Megoldástól távolabb állunk mint valaha; se érdemben, se személyes tekintetben nem lehet egyhamar komoly kibontakozást várni. És mégis abban a tán furcsa hangzó nézetben vagyunk, hogy ez a mostani helyzet egészségesebb az eddiginél. Eddig ugyanis a magyar nemzet a maga egészében követelte ugyan jogait, de képviselőinek többsége sikert maradt megbízóinak óhajai iránt és inkább arra törekedett, hogy Bécs megelégedését nyerve ki és nem a nemzetét.

Most Bécs a csuszó-mászókat letiporta és akarva nem akarva, át kell kanyarodniok a nemzet pártjára. A mit a meghunyaszkodó kormánypártiaknál az egész ország megnyilatkozása nem tudott elérni, azt egy erőlyes bécsi hang tán megfogja csinálni: az egész magyar nemzet nyíltan fog szembeállani az osztrák katonai tanácsadókkal, a kik már is azt hiszik, hogy ők Magyarország urai.

Ma ugyan próbálkoznak még Budapesten holmi újabb kigondolással, de ebből nem jöhet ki

semmi gyakorlati eszme, mert Bécsben most már azon az állásponton vannak, hogy nemcsak, hogy nem engednek, hanem, ha lehet, örökre bevágják minden magyar nemzeti követelés ajtaját.

A király és a nemzet a mai napon semmiféle kontaktusban nincsenek; egyetlen magyar államférfiu sincsen Bécsben és közvetett uton sem érintkeznek Béccsel. Csak a holnap napra várható ismét egyik vagy másik kihallgatás. Hírlik, hogy az elkerülhetlen elől-hátul gróf Khuen, Lukács László és Széll Kálmán lesznek holnap legfelsőbb kihallgatáson, de eddig erről nincsen semmiféle hivatalos értesítés.

A válság hosszan tart. De nincs olyan hosszú, a minek vége ne lenne.

A képviselőházat összehívják.

Ellenzéki, de kormánypárti képviselők között is megindult a mozgalom, hogy a válság közelgő forduló pontjára való tekintettel keddre összehívják a képviselőházat.

Valószínű, hogy az meg is fog történni

S a képviselőház rendkívüli ülésén, — értesülésünk szerint — szenzációs dolog fog történni, olyan, a melyre nem

volt még példa a magyar parlamentárizmus történetében.

Felzólalás fog történni kormánypárti részről, illetékes helyről, hogy a leghatározottabban és a legnyíltabban sujtó ítéletet mondjanak a közös hadsereg vezetőségének beavatkozásáról a magyar ügyekbe, nemkülönben hadüzenetet küldjenek Körber dr. kormánynak is. Szigorú bíráló tárgyává fog tétetni azon körülmény, hogy az udvar magas és magasabb rangú férfiai intrikákat szőnek Magyarország ellen s olyan tanácsokat adnak, a melyeknek követése a magyar nemzet szívét elidegeníti a koronától.

Együttal nyíltan publikálni fogják e rendkívüli ülésen a szabadelvű párt katonai programját, azt a melyet a korona nem fogadott el s publikálni fogják azon kijelentés kapcsán, hogy ebből a programmból a magyar nemzet egy bejszálynit sem enged.

Ezzel a képviselőház többsége elvetette a kockát s a nemzet közvéleményének szolgálatába szegődött.

Ezek fognak történni a képviselőház rendkívüli ülésén, ha az összehívás terve ténnyé válik.

Nem lesz konzervatív kabinet.

Nyílt titokként hangoztatták az utóbbi napokban mindenfelé, hogy azon esetben, ha a kilence-bizottság a programot nem tudja a király álláspontjával összeegyeztetni konzervatív kor-

Régi szüretekről.

Irta: Gróf Vay Sándor.

Talán nincs is már szüret — vagy nem az a régi, mulatságszámba menő szüret, melyről nagyanyáink emlékeztek, a melyről annyit találunk megírva régi családi levelekben. Atyafiságos szeretet sincs már, — de régi nemes urak se talán.

Hajdanában a kerti szüreteket szent Mihálykor eresztették meg. Az Érmelléken, Ménesen október 16-án fogtak belé, míg a Hegyalján Simon Judit napja — október 28. — volt a szüret megkezdésének hagyományos napja. Néhai való jó Szemere Miklós a halhatatlan poéta is ugy énekelte meg:

Fujjad, fujjad dudás —
 Itt van Simon Judás...

És mikor bevégezték, akárhányszor frissen esett hó csillámolt a tarcali Kopaszhely ormán, hogy Katalin táján ráfordították a zarat, a kincseket érő, asszuval telt pineék vas ajtajára.

Nagy szüreteket estek azon a tájon s híres volt az 1798-iki mádi szüret, a

melyen Batthyány József az ország akkori gavalier primása is megjelent.

Október 31-én, fényes kísérettel érkezett a primás, a hová nemsokára a fiatal József nádor egész udvarával követte. Nagy vigassággal folyt a szüret és Zemplén-, Szabolcs-, Borsod-vármegyék színe java gyülekezett össze erre az alkalomra. A főuraságok nagy leveles színek alatt lakomáztak, mely előtt nagy deszkaállványt emeltek a török muzsika számára. A szüreten hölgyek is vettek részt, így gróf Gyulay Sámuel generális felesége, a ki nem sajnálotta a hosszú utat Budától, hogy részt vehessen a mulatságban.

Hát még milyen hirnevesek voltak a mádi bálók. Dédanyáink idejében erről szólt a verzeset!

Pócsi bucsu, mádi bál —
 Debreceni vásár...

A melyik leány t. i. ezekben a mulatságokban sem kapott vőlegényt, az aztán örök világ pártában is veszett az ambitusos kurián. 1799-ben olyan nagy szüretet adott Szaplontzay József máramarosmegyei főispár, hogy két hétig

nem aludt ki a tűz az óriási tűzhelyen. Az ebéd összefolyt a vacsorával és tizenkét asszonyi személy egyebet sem cselekedett főzés és sütésnél.

Annak az esztendőnek az őszén különben is rendkívül vidám szüreteket tartottak széles e hazában. Gray generálisnak mantuani győzelme szolgáltatót különös okot a titulus bibendire, valamint a novi mellett kivított diadal is.

Kaziney Miklós táblabíró neje: bessenyei Beöthy Evának mentegető levelet ír, hogy kellelénél tovább maradjon Debrecenben: „— Mántua városának megvételéért örvendezve nagyon itt a szüreti dárídók. Még a város is kivilágosították és Vositz Ferenc postamester házának Piatzra szolgáló ablakából ez a fontos sor ragyogtatta le a háladátosságot: Te Deum Laudamus ott szemléltetett a magyar korona és Urunk Tsászáruk képe is, közöttük pedig ez olvastott: Vivat Kray.

Elmondja aztán a jó Kaziney Miklós, hogy a verbung kommandáns Tahy Pál uram is ugyancsak járta a táncot, ám még eszdálkozására fölötté méltóbb Földváry József tudós prédikátor ur is,

== Egy kiló Chasellias csemegeszőlő 40 fillér ==
CSANAK JÓZSEF koreskedésében

mány fog alakulni, a melynek az egész bécsi udvar lelkes híve lesz.

Lukács László tegnap több politikusként kijelentette, hogy a koronának eszétségében sines konzervatív kormányt alakítani.

Befejezett ügy.

Tegnap Eötvös Károlynak volt tartós tanácskozása Lukács Lászlóval, majd Széll Kálmánnal. Eötvös nem nyugodott meg ama formulában, a melybe a kilencos-bizottság a vezénylő nyelv kérdését belégyőzősölte és a melyekről a szük-szavu Lukács és a bőbeszédű Széll adtak neki felvilágosítást. Eötvös kijelentette, hogy inkább kívánja a restitució inintegrumot, sem minthogy a nemzet magyarázza a magyar törvényt és lemondjon nyelvéhez való jogáról. Eötvös azt tartja, hogy a vezénylői nyelv ügyét ejtsék el ma. Majd jön az magától nem sokára. De eltiportatni ezt a jogot holmi okoskodással a nemzet meg nem engedi.

Egyebekben pedig a jóslatunk az, hogy Lukács László és Héderváry Károly gróf befejezett ügyet visznek magukkal Bécsbe.

A tisztviselők ügye.

— október 24.

A fizetés rendezéséről szóló törvényjavaslatot mikor a képviselőház pénzügyi-bizottsága tárgyalta, a folyó évi április 21-én kelt jelentésével betervezett javaslat újszövegének 63. §-ába a következőket foglalta:

„Az 1902. évi állami költségvetésben a pénzügyi tárca átmeneti kiadásánál a X ik fejezet 1-ső címének 3. sorozatán engedélyezett 3.000.000 korona hitel felhasználására nézve a számadási év, eltérőleg az 1897. évi XX-ik t.cikk 25. §-ában megállapított tartamtól, kivételkép 1903. évi május hó végéig hosszabbították meg.“

Az akkori kormány, ha csak egy szemernyivel körültekintőbb lett volna, mikor a tisztviselők ügyét beledobta a politikai küzdelmek harcába; egyuttal feloszthatta volna azt a megszavazott hárommillió korona összeget a kisebb tisztviselőknek, suiyois helyzetük enyhítésére.

hol Bakonyi Sztáray gyalog Regementjétől való kapitány, hol meg Dévay strázsamestert csipte nyakon és úgy járá vélik a táncot, hogy ropogott a szőlős kert homokja.

A XIX. században is nagyban divatoztak még a szüreték, így a híres bormestermel 1811 dik esztendőben, mikor a bujdosó csillag jára, a pozsonyi diéta alkalmából Albert szász-tescheni herceg is nagy szüretet adott Schosshofban. A szüreten részt vett Ferenc császár, hermadik feleségével, a szép Ludovika császárnéval, Ferdinánd Károly főhercegek s még számosan az udvartól.

1811-ben, a bór termés miatt úgy lement a bór ára, hogy kupáját 2 forintért adták.

József nádor minden esztendőben adott nagy szüretet ürömi szőlőjében. Ilyenkor meginvitálta Pestmegye urait is s a kecskelábu asztalok mellett sorban foglaltak helyet Szentkirály László, Nubravicky Simon, Fáy András, meg a többi régi jó táblabrák.

A régi világban nem sokat adtak a kényelmre. Egy 1822 iki becsaljai szüretéről így emlékezik meg egy forágu asszony levele: „... a liszkai szüret k vi-

Ezen összeg felhasználása ellen senkinek sem lett volna ellenvetése: az arány számítás sem okozott volna nagy gondot, mert a százalékos számításban meglehetősen találni az igazságos alapot. Ha ez megtörtént volna, a következmények most más elbírálás alá esnének. De ma már másképp áll a dolog: közlelebről bizonyos félhivatalos komünike, már az 1904. évi költségvetés elkészítéséről oly kép tesz említést, hogy abban az 1903. évre előirányzott költség-többlet-hez viszonyított, a tisztviselők fizetésének felemlét többlet nem szerepel e az csak az átmeneti kiadások közé fog felvételt, ha a fizetésrendezésről szóló javaslat törvényerőre emelítetik és csak akkor fog az egyes tárcák között felosztatni.

Az 1902. évi költségvetésben a tisztviselők segélyezésére felvett 3 millió kor. összegről pedig oly kép szól a félhivatalos értesítés, hogy az iránt újbel kell intézkedni, mert az, miután a maga idejében fel nem használattott, ezen összeg-et most már csak úgy lehet rendelkezési céljára fordítani, ha arra nézve a törvényhozás a kormácynak külön meghatalmazást ad.

Ugy állunk tehát, hogy a tisztviselők érdekében nem csak az a mi az 1903. évi költségvetési javaslatban elő van irányozva, de a mi a megelőző évről a törvény által volt biztosítva, az is a politikának lett feláldozva:

Hogy miképp jutott az ország enynyire, tudjuk mindnyájan, mert az ideig fejlődött politikai helyzet viharait át él-tük és veszedelmait ma is érezzük.

Az ország sorsára nehezült politikai és kormányválságok nyomasztó hatása senkit sem sujtott annyira, mint a magyar állam tisztviselői karát.

A helyzetében mind jobban nehez-edő viszonyok senkinek sem okoztak akkora anyagi veszteséget és oly aggodalmas gyötrelmeket mint a jobb sorsára váró állam kormányzat szellemi munkásainak.

Az a becsületes munka, mely a tisztviselők megmozdulásával az 1901. évi országos kongresszus határozatában nyert kifejezést; bár nem a közöbajtás szerint hozta meg a várt eredményt, de általában még is ellehetett érnei annyit, hogy a kormány nem térhetett ki a jo-

gan teltek. Igaz, a prészának csak egy szobája van s ha vándég jött, a fiatalja valamelyik szomszéd parasztházban, a földön, szalmán fekve töltötte az éjszakát. Rendesen mindnyájan a szabad ég alatt ebédeltünk, kitoldva az asztalt gyalulat-deszkákkal, a székek hiányában felfordított üreshordókön ülve. De ez mind csak nevelte a jó kedvet...“

Híres szüreteket tartott még az ötvenes években Szemere Miklós, a költő — Toronyán, vendégekül látva Lévyat, Pompát s több akkori jelesét a literaturának. Hajdanában nem egy, az ország javát célzó intézményt is be-széltek meg a szüreteken s az erdélyi kis forradalmat is szüreti alkalommal beszélték meg, a melynek Gálfi és a leikes ifju Horváth lettek áldozatai.

Tréfák is estek szüreti alkalmakkor. Andrassy Leopoldnak is ösmeretes egy ilyen tréfája. A mult század huszas éveiben azglegény sorban élt a gróf betlegri kastélyában, Józsa Gyuri, Keglevics Miklós, Jankovich, a Brudern bárók — híres duhaj kompánia az idő tájt — ellátogattak hozzá is s egyszer ösre fordulván az idő, eszbebe jutott a grófnak Józsa Gyurit meghívni a szüretre.

gos követelmények elől és az 1903. évi költségvetéssel egy idejüleg a fizetesrendezésről szóló törvényjavaslatot előter-jesztette.

De mit használit a javaslat előter-jesztése, ha annak törvényerőre emelését a parlamenti viszály megakadályozta? Hasztalan volt minden panasza és jogos felháborodás, mert a békétlenség panasz-hangja a pártusák harci zajában el-enyészett.

Az ország közvéleménye — az év-tizedek mulasztását pótlándó — hiába sürgette a tisztviselők helyzetének javi-tását. A tisztviselők ezrei hiába biztak, reménykedtek a trónbeszédbe, a kormány ígéréteibe és a képviselőházban kifeje-zésre jutott páratlan jóakaratra: a kérdés megoldása mégis épen akkor szenvedett hajótörést, mikor legközelebb állott a vég-leges elintézéshez! És miért kellett ennek így történni? Csakis azért mivel a poli-tika így követelte!

Ma már azok is belátják, a kik annak idején tehettek volna róla, hogy bizony szerencsétlen gondolat volt a tisztviselők ügyét belefojtani a politikába, az pedig éppen végzetes hiba volt, hogy a kormány nem fogadta el az elilenzék-nek abbéli őszinte ajánlatát, hogy a katonai javaslatok tárgyalása csupán any-nyi időre függesztessék fel, míg a fize-tésrendezésről szóló törvényjavaslat pár nap alatt letárgyalatnák.

Később, mikor a katonai javaslatok lekerültek a napirendről s a tisztviselők ügye tárgyalás alá vehető lett volna — akkor beállott a törvényhozási és kor-mányzati képtelenség s az egymást kö-vető kormányválságokkal oly zavarok támadtak, a melyekről megdöbbenéssel kellett tapasztalni, hogy most már az ország érdeke került a tisztviselők ügye elé!

Igazságosabb ügy soha sem szenvedt méltatlanabb sérelmet, mint a tisztviselők ügye; — mert a tisztviselő soha sem lehet oly helyzetben, mint más szellemi munkás vagy mint a termelő, az iparos és a kereskedő, a kik munkájuk díját időről-időre a körülményekhez vi-szonyitva felemelhetik és úgy kárpótol-hatják veszteségüket. A tisztviselőnek csak azzal kell beérni, a mit neki az állam ad, mivel az ő sorsa az ország sorsához van kötve, egyiknek balsorsa

A tiszafüzedi oligárka nem sokat gondolkozott és kopott eszájában fent termett Betlérén, Andrassy szörnyen szivesen fogadta. Finom bédék, mulateozás járt. Repültek a napok, mig egyszer, egy jó Trézia táján egyszer csak előhozakodott György ur a szürettel. Mikor is kezdik a szedést szürest, mert immáron neki is haza kellene követ-kezni.

Leopold gróf egy ideig csak biz-tatta, végre azonban kirukkolt vele, hogy ilyen fent — Gömörben — nem igen érik meg a szőlő, hogy neki tulajdon-képen szőlője nincs, de ha már ennyire van a sor, várná be a nemes ur a de-cemberi dísnótárokat.

Józsa Gyuri ezeket ugyan nem várta be, de feljegyezték kortársai, hogy An-drassy Leopold volt az egyetlen ember, a kit vissza nem tréfált a juxok nagy-mestere.

Se szüretelni, se tréfálni nincs ma-napság már kedve a nemes urnak. Meg-savanyodott a kedélyünk, pusztulunk, veszünk — és maholnap már az se lesz, a ki szives szeretettel foglalja krónikába viselt dolgaikat: ösökről — unokáknak.

DARVAS TESTVEREK

NOVIDIVAT ARUHÁZA

ER. A HUNGÁRIA KÁVEHAZ MELLETT.

Tisztelettel értesítik Debreczen és vidéke t. hölgyközségét hogy ősi bevásár lási újjokról visszaérkezo

az őszi és téli újdonságok, női és gyermekfelöltök

legelőreteresebb és legújabb darvasjait uszta be.

sújtja a másikat is! Azért szenvedjük mi a megváltó türelmével a reánk nehezebb csapást és ahhoz hazaféltásunkból nyerjük az erőt!

Ma, midőn az ország békéjének helyreállításán fáradoznak a nemzet nagyjai, mi csak remény és kétség között várjuk a kibontakozás eseményeit, mert hisszük, hogy ha helyre áll a parlament béke, a mi megváltásunknak is be kell következnie. De készen állunk még rosszabb sorsot is elviselni, ha az ország érdeke is úgy kívánja!

Jöjjön sorsunknak jóra vagy rosszabbra fordulása, abbéli hitünk és bizalmunk meg nem reudul, hogy a mi igazságunknak győzedelmeskedni kell!

Helyzetünk javulását a haza érdekében kockáztatásával nem kívánjuk; ily áron nem kell a fizetésjavítás! Mert a magyar tisztviselő karban rendületlenül áll a most megünnepelt hazabölcésének örökbecsű ítélete: „a hársáért mindent lehet kockáztatni, de magát a hazát semmiért!”

Ha ez az intő szózat áthatotta azokat is, a kik most a haza javáért küzdenek; akkor minden jóra fordul és helyre áll az ország békéje s a tisztviselők ügye is el lesz intézve. Ez a mi hitünk és reményességünk!

Harsnath Domokos.

Egyház és iskola.

Szele György Debrecenben. Szele György debreceni lelkész november első hetében érkezik új állomás helyére és első templomi szónoklatát november 8-án tartja a Kossuth-utcai templomban. Nem november 1-én tehát, mint azt eleinte tervezték.

Lelkész felszentelés. Berecky Lászlót, az amerikai phoenixvillei református magyarok lelkészét, a ki tegnap tette le második lelkészsképpességi vizsgáját, Kiss Aron püspök tegnap szentelte fel. A fiatal lelkész hétfőn utazik Phoenixvillebe, hol megérkezése után azonnal átveszi parókiájának vezetését.

Hétköznapi bibliamagyarázatok. A két hónapig tartott őszi szünet után tegnap ismét megkezdődtek a rendszeres bibliamagyarázatok. A bibliamagyarázatokat e héttől kezdve minden templomban megtartják reggel nyolc órakor a hét három napján: hétfőn, csütörtökön és pénteken.

A protestantizmus emléknapja. Október 31-én lesz a reformáció első tényének évfordulója, melyet minden évben nagy kegyelettel ül meg a protestánsvilág. A debreceni Hittanszaki Önképző Társulat nagyszabású ünnepeket tart e napon a főiskola dísztermében és a gályarabságot szenvedett lelkészek emlékoszlopánál. Az előbbi helyen tartandó ünnepségen Harsányi Pál szenior szónokol és Baja Mihály szaval, az emlékoszlopnál Tóth Sándor beszélt és Baróthy István szaval.

A m. kir. gazdasági tanintézet halgatósága folyó hó 22-én, Sommerfeld Arthur elnöke alatt ifjusági gyűlést tartott. A gyűlésen részt vett Kerpely Kálmán igazgató és Kónig Sándor III-ad éves hallgató felszólalása után egyhangúlag elfogadta Sommerfeld Arthur elnök azon indítványát, hogy egy ifjusági gazdasági egyesület megalapításáért kérelmet intéz Darányi Ignác földművelésügyi miniszterhez. A gyűlés a miniszter és igazgató éltetésével oszlott szét.

VIDÉK.

Megfuladt gyermekek.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő szerencsétlenség történt — mint nekünk írják — tegnapelőtt Ipolyágon. Rák István napszámos kedden reggel a feleségével együtt eltávozott a lakásáról, hogy munkába menjen.

Két kis gyermeküket, a kik még a szülők távozásakor aludtak, odahaza hagyták és rájuk zárták az ajtókat. A gyermekek, mikor felébredtek, valóságilag fáztak, mert a nagyobbik fiú tüzet akart gyújtani a szobában volt tüzhelyen. A tüztől azonban a tüzhely körül elhelyezve volt egyéb tárgyak is meggyuladtak, a tüztől csakhamar lángba borult az egész szoba. A két gyermek a bezárt szobából nem tudott menekülni, a tüzet is csak akkor vették már észre a szomszédok, a mikor a nagy hőség-től az ablaküvegek kipattogtak az azokon a lángok kicsaptak. Az oltáshoz összefutottak az emberek, a kik betörték az ajtókat. Ekkor azonban még senkinek sem gondolt arra, hogy az égő házban van valaki, csak mikor a tüzet már annyira eloltották, hogy a szobába is behatolhattak, találták meg a két kis gyermek összeégett holttestét; mind a kettő az ajtó mellett feküdt.

A szülők csak akkor tértek haza, a mikor a tüzet már eloltották az emberek s a két kis halottat kivitték az udvarra. Mint-hogy a szerencsétlenséget a szülők gondatlansága idézte elő, ellenük a vizsgálatot elrendelték.

Sirgyalázók. Beregszó község gör. kel. sírkertjében van Vukovich Sebő, volt 1848—49-iki igazságügyminiszter sírja, melyet óriási és díszes sírkő egészít ki. Az elmúlt éjjel két magyarellenes szellemű ottani román paraszt, Togoreshku György és Poján János vasbotokkal neki estek a sírkőnek és azt összetörték. A hatóság sirgyalázás miatt megindította ellenük az eljárást.

Temetés csendőrszuronyok között. Trifon Koszta Cserna-Keresztúron megunta az életét s felakasztotta magát egy csendesen susogó, sárguló levelű nyárfára. Trifon Koszta a fa ágai között kilehelte lelkét, a hatóság emberei levágták és el akarták temetni. De a fanaticált nép nem akarta megengedni, hogy az öngyilkos a temetőben aludja örök álmát s így szegény Trifon Koszta napokig feküdt temetlen a halottas házában. Végre is a körjegyző, miután sehogyse tudta megmagyarázni a népnek, hogy Trifon Kosztának is joga van egy sírdombhoz a temetőben, a főszolgabíró útján csendőri asszisztenciát kért a temetéshez. Így csendőrszuronyok között tették a szerencsétlen öngyilkos tetemét örök nyugalomra.

Vér a kocsmában. Veres harc folyt is a napokban Dorozsman a Csombói-csárdában. Két dorozsmai legény mulatott ott s a szesz hatása alatt némi szóváltás támadt közöttük. A vitaközös folytatása szurkálás lett. Kiss Mihály és Lajkó János dorozsmai hős férfiak a verkedők. Kiss Mihályt Lajkó a tetelgeség harcra állt úgy hátra szarta a kisbicskával, hogy a bajtárs nyomban összeesett. Az eljárást megindította a csendőrség.

Halálos mulatság. Pancsován az egyik kocsmában a minap vidáman mulatott Szilágyi János és Hahn Rezső odaváló fuvaros. A mulatság közben a két ember összeesett, a minak az lett a vége, hogy Szilágyi kést rántott és Hahn Rezsőt úgy megszúrta, hogy az rövid idő múlva meghalt. A gyilkost a rendőrség letartóztatta.

A városházáról.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése. Debrecen város jog- és pénzügyi-bizottsága ma délután ülést tart a városban nagytanácstermében. A bizottsági ülés egyik legérdekesebb tárgya az intendatúra lesz.

Debrecen elutasított panasz. Magócsy József kórházi ápoltnak, a ki Debrecenben született, illetőségének megállapítása vált szükségessé. Debrecen város nem akarta elismerni Magócsy illetőségét, mert annak Tisza-Szalók község 1886-ban egy munkakönyvben személyleírását állított ki és így Debrecen város tanácsa szerint Magócsy odaváló illetőségű. A kihallgatott tiszta-szalóki lakosok azt állították, hogy Magócsy sohasem lakott ottan és csak, mint debreceni közmives járt oda dolgozni. A közigazgatósági bíróság ennek alapján nem adott helyt Debrecen város panaszának.

MŰVÉSZET.

Fényes hangverseny a színházban.

Zichy Géza új „Rákóci induló”-ja.

— október 24.

Ritka zenei műélvezetben lesz része néhány hét múlva a debreceni közönségnek. A városi Dalegylet december 3-án, a siket-néma iskola alapjának javára nagyszabású hangversenyt ad a városi színházban. A hangverseny műsorán Zichy Géza gróf személyesen fogja dirigálni *Norma* című szimfonikus költeményét, a melyet már hetek óta tanul a 39-ik gyalogezred zenekara.

Maga a Dalegylet is teljes ambícióval készül a hangversenyre, melyen négy műsorszámot tölt be. Erkel Gyulának egyik hatalmas áttétele is szerepel a műsoron. E darabot nyolc cimbalmon unisono adják elő Debrecen legjobb cimbalmosai: Oláh Károlyné, Bészler Károlyné, Vecsey Piroksa, Nagy Zoltán stb.

Az est legnagyobb jelentőségű eseménye azonban az lesz, hogy Zichy Géza gróf ez alkalommal személyesen fogja eldirigálni új *Rákóci-indulóját*, melyet direkt ez alkalomra írt s melyet még sehol az országban nem énekelték. Az indulót zenekíséret mellett a Dalegylet énekli.

Ugy halljuk, hogy a fővárosból is számosan érkeznek le a legizmosabb magyar Dalegylet hangversenyére, melynek műsora csakugyan országos érdeklődésre tarthat számot.

Eldőt zenei pályázat. A főiskola kántusa néhai Kövesdi Imre alapítványának 300 koronás kamatát minden évben pályázatra tüzi ki. Ez évben egyházi énekekkel lehetett a szép díjért pályázni. A bíráló-bizottság tegnap döntött a beérkezett pályaművek sorsa fölött és a díjat egyhangúlag Aggházy Károly szerzeményének ítélte oda.

Házilag készült! Zergebőr, chevró és borjubőr, női, férfi és gyermek cipők, férfi és fiú csizmák a legtartósabb kivitelben

a legolcsóbban szerkeszthető be
Szigorú ellenőrzés alatt készült!

Neumann Testvérek

Debrecen,
(a Tisza partján.)

Utazás Európa minden országában.

Dr. Thót László itthon.

Debrecen, október 24.

Dr. Thót Lászlóról, Thót László debreceni róm. kath. tanító talentumos fiáról, esztendővel ezelőtt sokat írtak az összes hazai és külföldi lapok. Ez a három doktori oklevéllel rendelkező ifju tavaly fűzetet adott ki, melyben 15-20 élnyelvnek képzőit hasonlította össze nyelvképződési alapon. A kis munka főleg azért keltett feltűnést, mert mindenki tudta, hogy az összehasonlítást egy alig huszonhárom esztendő fiatalember végezte, a kinek óriási nyelvtudása korához képest valóságos csodaszámba megy. Pedig Thót László tisztán önszorgalmából tanulta meg az összes modern és keleti nyelveket s már felsőbb gimnazista korában fordítgatott spanyol és portugál költőktől is.

Tíz hónappal ezelőtt Thót dr. két nagyobb ösztöndíjat kapott. Egyiket a közoktatásügyi kormánytól, a másikat Plósz Sándor minisztertől, a ki azzal bizta meg a jeles ifjút, hogy európai utazása alatt minden államban gyűjtse össze a fontosabb és érdekesebb törvényeket s törvényjavaslatokat. Thót dr. kilenc hónappal ezelőtt el is indult hosszú utjára, melynek folyamán földrészünknek minden legkisebb országát is bejárta s melyről e heten érkezett haza Debrecenbe.

Járt Thót László Olasz-, Francia-, Spanyol-, Német-, Cseh-, Svéd-, Finn-, Görög-, Orosz- és Törökországban, Svájcban, Portugáliában, Angliában, Hollandiában, Dániában, Norvégiában, Romániában, Szerbiában és Bulgáriában. Bejárta a német császárság valamennyi államát s volt Európának minden jelentősebb városában. A mely országban járt, mindenütt a bennlakók anyanyelvén beszélt. Thót dr. huszonegy európai állam nyelvét beszéli korrektil s ezenkívül régen és jól ismeri a török-tatár, szanszkrit és előázsiai nyelveket is. Akkor nyelvtudomány ez, a minővel magyar aligha s a nyugat legvénsbb szobatudósai közül is csak kevés dicsekedhetik.

Leghosszabb időt, két hónappal többet, Olaszországban időzött. Bejárta egész Itáliát s két hónapig haligatta Lombrosót a turini egyetemen. Lombrosóval igen jó ismeretségbe jutott; a hírneves olasz tudós annyira megszerette a nagyrautó magyar ifjút, hogy társaságában utazott el néhány hétet ezelőtt Parisba. Itt, a francia halhatatlanok akademiáján Lombrosó szó foglalt tartott, a melyen Thót dr. is jelen volt. Ugyancsak vele együtt utazott Lombrosó Madridba is, hol az olasz tudományosság első disze, a spanyol és portugál királyoktól vette át érdemrendjeit. Lombrosó köszönetét Thót dr. tolmácsolta az utazkodóknak spanyol, illetőleg portugál nyelveken. Lombrosó még avval is kitüntette legkiválóbb hallgatóját, hogy engedélyt adott neki legújabb, a „Lángész és örültség“ című tanulmányának lefordítására, mely eddig az olaszon kívül egyetlen európai nyelven sem jelent meg.

Ugyancsak Lombrosó ajánlólevelével jart Thót dr. Moszkvában, Tolsztojnánál, az ősz irófejedeleminél is, kinek Lombrosótól baráti üdvözlöt és izenetekeket vitt. Ezt megelőzőleg beszélt Thót László Ibseannal, Björnsonnal s a világhíres írók sok nagy jelesével. Valamennyien kitüntető szíveséggel fogadták s tanácsokkal meg emlékekkel látták el a fiatal magyar tudóst. Láttá Thót XIII. Leót a ravatalon s már óza akart térni

egy hónappal ezelőtt, a mikor kedve jött megnézni az új pápát, X. Piuszt. Norvégiából tehát nagy kerülőt töve lement Rómába, ott kihallgatást kapott a szentesítés atyától s onnan egyenesen hazajött Debrecenbe.

Thót dr. most egy évig feldolgozza a gyűjtött igazságügyi és nyelvészeti anyagot, aztán az igazságügyminiszterium tisztviselői karába lép. A magyar tudományos világ, főleg az igazságügyi kormány nagy és jogos reményeket fűz ennek a csodálatosan genialis ifjunak jövőd munkálkodásához. S a ki méltányolni tudja e fiatalon is nagy tudósnak óriási akaraterjét, szorgalmát és lángeszét, az bizonyára szintén tudományosságunknak jövőd első diszt látja ebben a debreceni ifjuban, a kit mi is szeretettel üdvözlünk itthon, Debrecen falai között.

ÚJDOBÁGOK

A debreceni ifjuság fogadtatása.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen zárándokutató járó ifjuság határozatlan lelkesedéssel fogadják a magyar Áiföld ősi magyar erényeiről híres városban: Hódmezővásárhelyen.

A városi tanács az ifjak fogadása és elszállásolása módzatainak teljes megállapítása végett szűkebbkörű bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Szikszay Dénes árvaszéki elnök, Faragó Sándor és dr. Gonda József tanácsnokok. Ez a bizottság tegnap délután 2 órakor Szikszay Dénes elnökelete alatt gyűlést tartott, melyen a város közönségével hírlapok útján közlendő, következő határozatokat hozta:

A bizottság a debreceni ifjakat a szentesi-uti várkapunál ünnepiesen fogadja és ott a város nevében üdvözlő beszédet Szikszay Dénes árvaszéki elnök fog mondani.

Ezen ünnepies fogadtatás végett ezennel felkéri a bizottság a városban levő összes egyesületeket és társaságokat, hogy folyó hó 24-én d. u. 5 órakor a Kossuth-téren zászlók alatt gyülekezzenek a várkapuhoz való együttes kivonulás céljából.

A Kossuth-szobornál a debreceni ifjakat a város nevében dr. Conda József tanácsnok fogadja s az ifjak részéről való szónoklat és szavaltat után az egész közönség elénekli a Szózatot.

A Kossuth-szobornál tartandó ünnepség után a debreceni ifjak tiszteletére társas-vacsora lesz a Nemzeti-szállodában a Gazdasági-Egylet nagytermében; a terem átengedését a bizottság Draskócy Lajos elnöktől kéri fogja.

A társasvacsorán az ünnepi felköszöntőt dr. Endrey Gyula orsz. képviselő mondja.

Az éjszire való elszállás részint magánházaiknál, részint szállodákban történik.

A bizottság a főgimnáziumi igazgatóságot átiratilag keresi meg a végből, hogy a fogadtatásra a főgimnázium ifjusága zászlók alatt kivonuljon.

A bizottság kéri az egész városnak hazafias közönségét, hogy a debreceni ifjak fogadtatásánál minél nagyobb számarányban vegyen részt.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban holnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban János Zoltán lelkész. Kistemplomban Csigby Andor segédlelkész. Újtemplomban Bíró Ferenc helyet-

tes lelkész. Ispóty-templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész. Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Csapókerii imaházban Kovács János püspöki segédlelkész délután két órakor népszerű biblia-magyarzatot tart a nagytemplomban.

* **Személyi hír.** Lestyán Adorján kir. k. zjegyző, a közjegyzői kamara elnöke Karisbadból, hol egészségének helyreállítása céljából időzött, tegnap hazatért.

* **Debreceni ifjak Szegeden.** A ma déli vonattal mintegy husz főiskolai hallgató utazik vonaton Szegedre, hol csatlakoznak azon debreceni ifjakhoz, a kik gyalogszerrel zárandokoltak el Szegedre. Az újabb küldöttség tagjai, kik kedvezményes áron utaznak, ma este 11 órakor érkeznek Szeged városába. Az utiterv részleteit tegnap délután állapították meg.

* **Szávay Gyula prófogja.** A joghallgatók felkérték Szávay Gyulát, az illusztris poétát, hogy november 1-iki irodalmi délelőttükre prófogust írjon. Szávay engedett a kérésnek és megírja az alkalmi bevezetőt, melyet a leböjósabb debreceni urleányok egyike fog a műsor elején elmondani.

* **Zichy Géza gróf díszelnök.** A hajduszoboszlói dalos-egyesület e héten Zichy Géza gróft díszelnökévé választotta. A díszelnöki oklevelet küldöttség vitte el Teitelre, Zichy Gézához, a ki köszönettel fogadta kitüntetését és megkérte a dalárdát, hogy hallgassa meg őt Debrecenben, a városi dalgyűlet decemberi hangversenyén, hol a nagy zeneköltő Norma című hatalmas zenekölteményét személyesen fogja dirigálni. A Normát a 39 ik gyalogezred zenekara adja elő.

* **Áthelyezés.** Lukács László pénzügyminiszter Kolozsváry Lajos fehértői adóhivatali gyakornokot, a nyiregyházi adóhivatalhoz irodatiszté ideiglenes minőségben kinevezte.

* **Mentőtanfolyam Debrecenben.** A kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett a debreceni iparfelügyelőséghez, meghagyván, hogy azon helyeken, hol erre alkalom nyílik, hasson közre önkéntes mentőtanfolyamok alakítására. Az iparfelügyelőség legközelebb megkezdí ily irányu kísérletezéseit s igen valószínű, hogy Debrecenben s a kerületnek többi, gyáriparral foglalkozó lakosságú városában is sikerül majd résztvevőket gyűteni a mentő-kurzusra. Főleg Debrecenben van nagy szükség nemcsak a tanfolyamra, hanem annak állandósítására is s a városi tanács nagyon helyesen cselekednék, ha maga is segédkezet nyújtana a terv megvalósításához. A miniszter anyagilag is szubveccionálná ezeket a tanfolyamokat.

* **Iparossegédek továbbképzés és szakrajz-tanfolyama.** A következő s az iparossegédek által nemcsak figyelemre, de a legmelegebb érdeklődés és pártolásra méltó felhívást tettük: Debrecenben az iparossegédek részére a továbbképzés és szakrajz-tanfolyamot ismét meggyújtjuk és az építőipari szakoktatáson kívül a gépészek, műlakatosok és egyáltalán a fémiparosok részére még

Igyunk Avas-ujfalusi „Oroszlán“ ermészetes égvényes savanyu gyógyvizet üvegenként 12 fillér.
Kapható kizárólag a Schwartz-féle dohányzó szében.
Piac-utca 29. szám, a városházával szemben.

külön szakelőadás fog tartatni. Ezenkívül minden iparosnak szükséges, általános ismeretek is taníttatni fognak. Tantárgyak: az üzleti levelezés, az egyszerű műhelyi könyvvezetés, a számítás és az ipari szakrajzolás. Felhívjuk tehát mindazon iparossegédek, a kik magukat továbbképezni akarják s a műhelytulajdonosokat, a kik segédeiket képeztetni óhajtják, hogy a tanfolyamba felvételeire az állami főreáliskola igazgatóságánál (Nagy-Hatvan-utca reáliskolai épület, I. emelet) minél előbb, de legkésőbb október hó 31-ig jelentkezzenek. A tanfolyam november hó 8-án veszi kezdetét. A tanfolyam hat hónapra terjed s április közepéig tart. A tanítási idő: köznapokon hetenként háromszor, este 7-9-ig és vasárnapon délelőtt 8 óráig fog tartatni. A tanfolyam igazgatósága.

*** Halálozás.** Polgár id. Pásztor János földbirtokos és volt városi bizottsági tag, folyó hó 22-én esteli 11 órakor, munkás életének 64-ik, boldog házasságának 10-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Felejtethetlen halottunk földi részei folyó hó 24-én d. u. 2 órakor fognak, a ref. egyház szerartása szerint, Hatvan-utca 60-ik számú háunktól, a nagytemplomban tartandó rövid ima után, a Hatvan-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztviseléseire rokonainkat, ösmerőseinket és a nagyérdemű közönséget szomordított szívvel meghívjuk. Debrecen, 1903. okt. 23. Pánatos neje: özv. polgár id. Pásztor Jánosné Vilmányi Erzsébet. Gyermekai: polgár Pásztor István nejjével Molnár Máriával és gyermekeik; Pásztor Gyula nejjével Deák Zsuzsánnával és gyermekek; polgár ifj. Pásztor János nejjével Mike Erzsébettel és gyermekek. Elhalt testvér gyermeke: Kuruger Mária és sógora: polgár id. Kéký Sándor, unokája: Kéký Róza; valamint nászai, közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

*** Magyar nevek.** Lichtschein Imre hajduszoványi lakos belügyminiszeri engedéllyel Lakos-ra, Rajec Gyula debreceni ipari munkás Tótfalusi-ra magyarosították neveiket.

*** Milyen időnk lesz.** Sirius, a budapesti időjós, a ki gyakran elszokta találni, hogy milyen időjárás következik, jósolja, hogy a mostani hideg, derűs és száraz idő e hó 27-ig fog tartani, ekkor pár napi esőzés következik, majd ismét szárazra és derűsre fordul az idő éjjeli fagyokkal. November 9-étől eső, hűvös időnk lesznek havas esővel s november 17-én, 18-án, 23-án és 24-én több helyen havazás várható elveto esővel. E hó 26-ától november 30-ig többnyire erős északi szelek lesznek s reggelenkint többször köd is lesz.

*** Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Hegedűs Erzsébet ev. ref. 1 hónapos, Pányoki Károly ev. ref. 47 éves pék, özv. Debreceni Józsefné ev. ref. 57 éves házvezetőnő, Szerecsen Margit ev. ref. 2 hónapos, Pásztor János ev. ref. 64 éves középbirtokos, Borsi Lajos Gábor róm. kath. 21 hónapos (vörheny).

*** Az „Első debreceni szemétfuvarozási vállalat”** kocsijai már pár nap mulva megindulnak, miért is felkérjük az érdekelt háziurakat, hogy a mennyiben a szállítást eszközölni kívánják, úgy azt írásban vagy szóbelileg, (Hunyady-utca 17. sz. alatt) mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

*** A n. é. közönség** szives tudomására hozom, hogy bátyám Horváth Antal szijgyártó elhalálozásával az üzlet teljesen fel lesz oszolva. Teljes tisztelettel Horváth Ferenc főtér 21. sz.

*** Varrásnélküli legfinomabb gummi** harisnyákat, továbbá irigátorokat és mindenféle gummi árukat nagy választékban tart Nagy András Keztyü-gyára, Kistemplom-bazár.

*** Remek szőrme** boák érkeztek melyek szives megtekintésére felhívom az érdeklődő hölgyközönség figyelmét. Bartha Kálmán városi ház épület, gyermek-, női- és férfi-harisnyák, keztük és alsóruhák óriási választékban kaphatók.

*** Női ruha varrónő,** a ki Bécsben és Budapesten dolgozott, elfogad angol és francia divat szerint legizlésebb ruha készítését, Nógrádi Sándorné Kossuth-utca 61. Ugyanott jobb házból való tanuló leányok felvételének. Vidéki megrendeléseket is elfogad.

Vihar készül.

— Éjjeli táviratok. —

Budapest, október 23.

Forradalmi hangulat uralja a tespedésből feltámadt, a lethargiából felébredt szabadelvűpártot. A kilences-bizottság és a párt tagjai a sarkukra akarnak állani, legalább erre engednek következtetni azok a távirati jelentések, a melyeket jóval éjjel után kaptunk Budapestről s a melyeket az alábbiakban reprodukálunk:

Budapest, október 23.

(Saját tudósítónktól.) A szabadelvűpártban a legsötétebb hangulat uralkodik, de egyben általános az elégedettség, hogy valamenynyien együtt éreznek. Mint a kilences-bizottság egyik tagja megjegyezte:

— A bizottság határozata háboruban ultimátum jellegével bírna.

A kilences-bizottság semmiben sem engedett, csak Josipovich kérésére lenyegtelen horvát ügyekben.

Hogy mi lesz? A pártban nem tudják. A bizottság egyik tagja azt mondta:

— Még Lobkovitz is jöhet!

A szabadelvűpárt elégedetlen, hogy a Kossuth-párt éppen most nem mozgatja meg a tömegeket s nem hívja egybe a Házst pressiót gyakorló Bécserre. A pártban most az a hangulat:

— Jöjjön, a minék jönni kell!

Budapest, október 23.

(Saját tudósítónktól.) Annyi bizonyos, hogy a mai viszonyok közt *senki kabinetet nem vállal*, még Tisza István sem, a ki ma szintén részt vett a kilences-bizottság ülésén.

Budapest, október 23.

(Saját tudósítónktól.) Széll Kálmán ma éjjel azt mondta a szabadelvűpártban:

— Lukács László holnap felviszi a kilences-bizottság választát Bécsbe.

Jelenteni fogja, hogy a missziója nem sikerült. Hogy a király mit fog csinálni, nem tudja.

— Mi lesz? kérdezték tőle.

— A helyzet sötét. Nihil előtt állunk. Komoly napok következnek.

Budapest, október 23.

(Saját tudósítónktól.) A Kossuth-párt ma este értekezletet tartott, a melynek célja lett volna, hogy a szabadelvűpárt programjával szemben állást foglaljanak, de ezt nem teheték, mert a program még nem publikáltatott. Dr. Barabás Béla indítványozta, hogy a párt fejezze ki felháborodását, hogy a magyar királyt osztrák tanácsosok befolyásolják, beleavatkoznak ügyeinkbe.

Polónyi Géza ismerteti, hogy a kilences-bizottság körülbelül miket vett be laboratóriumába, de azok alig számbavehető dolgok. Pártolja Barabás Béla indítványát, de ő felháborodását kifejezi a szabadelvűpárt férfiatlan eljárása felett is. Egyhangú lelkesedéssel elfogadták.

Kossuth Ferenc erre kijelentette, hogy a Ház egybehívását egyelőre feleslegesnek tartja.

A Szederkényi-párt ma szintén értekezletet tartott s elhatározta, hogy a képviselőház egybehívását aláírások verbuválásával kérni fogják.

TÁVIRATOK

X. Pius pápa.

Philippopol, október 23. X. Pius pápa a filippopoli érsek útján 5000 frankot küldött a törökországi keresztény szűkölködőknek, 500 frankot pedig az orosz követtséghez Drinápolyba juttatott a pápa a macedóniai menekültek számára.

Masin ezredes előléptetése.

Budapest, október 23. A Kölnische Zeitung-nak táviratozzák Belgrádból, hogy a király Masin ezredest, a dunai hadosztály parancsnokát, a legfőbb haditanács tagjává nevezte ki.

A belga király kudarca.

Brüsszel, október 23. Brüsszelből táviratozzák, hogy ott nagy az elégedetlenség és elkeseredés Lipót király látogatásának sikertelensége miatt. A tőzsdén is jelentkezett a kudarc, a mennyiben a Comp-értékek jelentékenyen hanyatlottak.

Szerbiából.

Belgrád, október 23. A tulzó radikálisok elhatározták, hogy egyesülni fognak a mérséklettel s Pasic nem tart számot az államtanácsosságra. A kormány tíz milliányi póttitelt fog kérni a szkupstinától.

Belgrád, október 23. Hat óras tanácskozás után az órázó radikálisok

Vadászok figyelmébe!

szerezhetők be

Fegyverek és teljes vadász-felszerelési cikkek nagy választékban és jutányos áron

Borsos Kata cégnél

Piac, városi ház épület.

klubbja a következő határozatot fogadta el: Az önálló radikálisok klubja elvileg elfogadja mérsékeltnek a két csoport egyesülésére irányuló javaslatát azon meggyőződésben, hogy egyesült tevékenységrel mindazt elfogják kerülhetni, ami azidőig a pártok egységét megakadályozta. A közös munkaprogramm alapelveit, valamint a pártválasztmányok és pártlapok összeforrasztásának módját közösen határozzák meg. Végül felállítják azt az elvet, hogy az ország és a párt érdekeit a személyes érdekek eléjébe kell helyezni. Pasziesot, valamint több más mérsékeltet kizárták a pártvezetőségéből. A mérsékelt pártiak klubja ugyancsak elfogadta ezen határozatot.

Megegyezés az afrikai ügyekben.

Berlin, október 23. Pétervárról táviratozzák, hogy a Pircheviza Vjedonoszti illetékes párisi forrásból vett értesülés alapján jelenti, hogy Delcassé és Morin között tanácskozások folytak a Földközi tengeri, évszaki és észak-nyugati afrikai ügyekben s teljes megegyezésre vezettek. Megállapodás jött létre arra nézve is, hogy Olaszország támogatni fogja Franciaország marokkio terveit is. Minthogy ezek a megállapodások sértik Oroszország érdekeit, tehát gróf Lamsdorff Párisba utazik.

Nagy fizetésképtelenség.

Peroria, (Illinois) október 23. Az Acra Harvesting Company, a legnagyobb amerikai mezőgazdasági gépgyárak egyike, kénytelen volt fizetési haladékot kérni. A társaság aktívait négy millió dollárra becsülik.

A macedon zavarok.

Szófia, október 23. A reformokat követelő hatalmak és a többi nagyhatalom között az ellenőrzés kérdésében véleményeltérések vannak. — Ausztria-Magyarország és Oroszország a vegyes ellenőrző-bizottságot eltilti. Ez az oka, hogy még mindig nincs megállapodás az ellenőrző bizottság hatáskörére nézve.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, október 10. Kész buza változatlan. Határidőüzlete változatlan. Határidőüzlet 18,000 mm buza, f. hónap 28-iki átvételre. Jegyzetelt: Buza okt. 7.60—61. Buza 1904. apr. 7.73—74. Rozs okt. 6.24—25. Zab okt. 6.42—43. Tengeri maj 5.37—38.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Felmentett gyilkosok.

(Saját tudósítónktól.)

Máramarosra utazó híjók: Máramaros-Szigeten e hó 15-től 20-ig tárgyalta az esküdtségi bíróság a folyó év tavaszán meggyilkolt visó-orosi földbirtokos, Pollák Arthur gyilkosainak bűnügyét. Papp Dániel, Bodnár István és Bodnár Mihály visó-orosi földművesek voltak a gyilkosok, a kik a gyilkosság elkövetése után azonnal jelentkeztek a máramarosra utazó törvényszék vizsgálóbírája előtt és töredelmes vallomást tettek. Meg kellett ölnünk az uszorást, nehogy elpusztítsa a falut, mint a hogy minket elpusztított, — mondta Papp Dániel a főadott, egy 32 éves szőid kinezésű parasat.

Hónapok óta a vizsgálati fogságban a vádlottak egyebet sem tettek, csak imádkoztak. A tárgyaláson semmi megállást nem tanúsítottak, sőt a tárgyalást vezető törvényszéki bíró kérdésére, hogy

főadott bűnéje-a tettet, azt felelte: Nem bánom, újra elkövetem, annak meg kellett történni a közjóért. A tanúk sokasága megdöbbentő példákkal bizonyította, hogy meggyilkolt Pollák Arthur 13 gyermekből álló családjá daczára mint gyarapodott vagyonilag uszorból, földönfutóvá tevén sok parasztagazdát. A tárgyaláson, melyen Szedák István kir. törvényszéki bíró elnökelt és dr. Benesik János és Bányos Gyula voltak a bírák, rendkívül nagy közönség gyűlt össze. A vádhatóságot Jákó S. ügyész képviselte, főadott védője Szegedi Gyula ügyvéd, kamarai elnök volt, ki nagyhatású beszédet mondott védené érdekében, a másik két vádlottat, dr. Kókényesdy és dr. Mór Aurél képviselte. A tanuvallomások annyira kedveztek Papp Dániel főadottnak és két társának és annyira kedvezőtlenek voltak a meggyilkolt Pollák Arthurra, hogy Szegedi védőügyvéd remek beszéde után a közönség sorában nem egy könnyes szemet lehetett látni.

Az esküdtek tizenkét rendes és egy pótag közül hétnél több, hosszas tanácskozás után a három gyilkossággal vádoltra kimondta a nem bűnös s a törvényszék a verdikt alapján szabadlábra helyezte a vádlottakat. A vádlottak térdre borulva és zokogva hangosan imádkozni kezdtek a tárgyalóteremben. Az ítélet kimondása itt nagy szenzációt keltett.

§ **Kinevezés.** Bernáth Elemér táblai elnök Székely Gyula gyűrei lakos, végzett joghallgatót a debreceni kir. ítélő tábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

§ **Szabadságról.** Baróthy Béla bíró, a kir. törvényszék helyettes elnöke, hat heti szabadságról hazaérkezett és átvette az I. polgári tanács vezetését.

§ **Berecky Lajos válopöre.** A Berecky Lajos contra Ruzsinszky Ilona válopört e hó 27-én tárgyalja a debreceni törvényszék, mint polgári bíróság. Mindkét fél több tanút fog kihallgattatni a tárgyaláson, melynek kimenetelére elé az egész ország nagy érdeklődéssel néz.

OSARNOK

Az örökség.

— Regény. —

Írta: **Thán Gyula.**

(Folytatás.)

A marcona matröz ölében Timóttal csendesen felment a fedélzetre vezető lépcsőn. Az utolsó fokoknál megállott és ottan leselkedett a kormánykerék mellett álló kormányosra. Sokáig figyelte, hogy nem néz-e arra.

Várakoznia kellett, míg a rá néző kedvező helyzet bekövetkezett. A kormányosnak, úgy látszik egy kis dolga akadt a gépésznel. Lement az odavezető lépcsőn. Ezt az alkalmat hamarosan felhasználta. Sietve haladt fel. Már erősen izzadt. Kifáradt a nehéz teher alatt. Igyekezett oda, a hol Ronkai izgatottan, remegve, nyugtalanul várta.

— Itt vagyok! Egy percre leteszem ide a lócára. Már nem bírom. Sokáig várakoztam, míg az alkalom kedvező lett.

Le is tette a lócára.

— Mélyen alszik? — kérdezte sugva Ronkai.

— Nagyon mélyen.

— A hideg levegő gyorsabban felébreszti. Nem maradhat itt soká. Be kell tenni a csolnakba.

— Csakhogy itt az én segítségére is szükségem lesz. A korlátot átmászom, én pedig oda hozza az ölben, én átveszem. Onnan már könnyen a csolnakba tehetem. Előbb a lábát, aztán fokozatosan az egész testét.

— Akkor hát mászszon át a korlátot, én nem vagyok fáradt, oda viszem és átadom. Nincs vesztegetni való időnk. Még valami figyelemre lehet. Nem szabad elszalasztanunk ezt a kedvező, ezt a kitünő alkalmat.

— Helyes! Akkor én átmászom. Egyenesen a korláthoz sietett. Játszi könnyedséggel vetette át magát rajta és vária Ronkai, a ki gyorsan a lócára tett Timóttához sietett, ölbe vette s minden erejét összeszedve emelte a mélyen alvó ifut a korlátra.

Nagyon belefáradt s talán nem is bírta volna soká. Szerecséjére ott már átvette tőle a matröz, a ki csak egy kézzel szorította magához Timótot, a másikkal a kötélbe kapaszkodott s körülbelül egy métert ereszkedett, akkor már a Timót lába a csolnak alját érte. Nem telt be egy perc és Timót ott feküdt a széles mentőcsolnak alján.

A matröz fellelegzett. Megtörtölte izzadt homlokát és elégedetten mormogta: — A jutalmat megérdemlem, megszolgáltam érte.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, szombaton, bérlet 21-ik szám "C,

Casanova.

Regényes nagy operette 3 felv.

Kedvete fél 8-kor

Holnap, vasárnap, október hó 25-én, két előadás.

Délután 3 órakor, bérletszünetben, félárakkal:

Mária batyja

Eredeti népszimű 3 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, bérletszünetben, először:

Patyolat kisasszony.

Szimű 3 felvonásban.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debreczen, Kistemplom bazár.

Ujjonnan átalakított divatáruház.

Menyasszonyi kelengye

Vászon, készfehérnemű.

Külön szőnyegosztály.

Ágy és asztalterítők, függönyök, butorszővetek, Cocos lábtörítők, flaneli takarók, löpökroczok.

■ **LINOLEUM.** ■

== Olcsó szabott árak! ==

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Uradałmi tea vaj

naponta friss érkezés 1 kilogramm

1 forint 20 krajczár, kapható

KERTÉSZ SÁNDOR

fűszer- és csomoge kereskedésében,

Kossuth utca 17. sz.

Debreczenben és vidékén
Lukács Vilmos
(Budapest, V., Fürdő utca 10.)
a m. kir. szabab.

Osztály-sorsjáték

főfelrusítója

bankházának osztálysorsjegyei kizárólag csak nálam kaphatók.

Megrendelések posta után a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett teljesíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Komáromi József
papírkereskedő.

Debreczen, Piacz-utca 12. szám.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$

á 12.—K. á 6.—K. á 3.—K. á 1.50 K.

ELSŐRENDŰ
NŐI DIVATTEREM

Női ruhák

Costumoket

a legújabb modellek után gyorsan és pontosan készít

Bosznay J. és Tárca

szék, Kossuth-utca 11.
Gyászruhák 6 óra alatt.

Erdélyi téli faj

ALMA

sárgakormos, aranyparmin,
buzas és batul

● kilónként 12 krajczár, ●

válogatva külön árak.

Váray József

kereskedésében,

Piacz, városi bérház.

Csakis házassulandóknak !!
ajánlhatom legújabb meritett és véssett

eljegyzési valamint **meghívó** levelek és kártyák dús válaaz-
tőku raktáramat. Ujjonnan be
rendezett nyomdában

izléses és divatos munkakiállításával mérsékelt árakban versenyez.
Mindennemű ügyvédi és hivatalos nyomtatványokat, számlákat, körleveleket, le-
vélpapírokat és borítékokat, névjegyeket, gyászjelentéseket a legolcsóbb árakban
finom kivitelben készít

Mihály Sámuel

papírkereskedése és nyomdája Főter, 30. Dréher sörösarokkal szemben.

Első Debreczeni Kézizalag Kölesön
Intézet Részvénytársaság
Debreczen, Arany János-utca 9.
Pénzkölcsönök ad:

Értékpapírookra és sorsjegyekre.

Előleget ad:

Mindennemű ékszerekre, ingósá-
ságokra, ipari és árucikkekre,
továbbá terményekre, a legelő-
nyösebb feltételek mellett.

MINDSZENTI

! kezűruk, szárított- és élő-
virágokból legjobb izléssel
összeállított és legutányosabb
árban kaphatók. — Továbbá
szobai dísznövények, meny-
ezői csokrok, mell és fej-
díszek pontosan készíttetnek
és vidéki megrendelésekre és
csomagolásra nagy gond for-
dítottatik. — Tömeges meg-
rendelést kér.

PACZELT JÁNOS,

mag- és virágkereskedő Debreczen.

Üzlet áthelyezés végett

rendkívül

leszállított árak!

Kalapok, cipők, ingek, nyak-
kendők, gallérok, kezélők, ha-
risnyák, zsebkendők, esőer-
nyők, pénz-, szivar-, cigarettá-
és dohánytárczák, zsebkések,
ollók, gyermekjátékok, gyer-
mekköcsik, ajándéktárgyak stb.
Téli sapkák, trikóingek, trikó-
nadrágok hallatlan olcsó
árban.

Miklós és Markbreit

bazár, Frohner-szálloda mellett.

Az áthelyiség kiadó.

Gyönyörű kivitelű fénykép nagy-
ítások, festmények

mérsékelt árban

NÉMETHI J.

műterme

Piacz-u. 42.

Lamprecht-palota.

Szabadalmazott
Olcsó kutat fur

EGER, Baktai lakos

Mata József gépész.

A kut bősége 52 cm., lehet vas-
tag deszkát vagy betoncsövet belebo-
csátani, pumpára vagy vedérrre alkal-
mazni. Munkadíj métere 10 méterig
2 korona, 10—15 méterig 3 korona,
15—20 méterig 4 korona. Kell hozzá
négy napszamos és két embernek
ellátás, ha akadály nincs 8—10 méter
kut kész egy nap, ha hő vagy kavics
az árak duplán számíttatnak.

Kiváló tisztelettel

Mata József
gépész.

Apró hirdetések.

Díja 10 centig az első, második hirdetéséig az 4. sz. utca, vasárnapig bejelentésig, utána az 1. sz. utca, 4. sz. sz. utca.

Leveleket tudakosodásokhoz postakészítéssel, ha a mellékelt postakészítéssel bejelentették.

Apró hirdetések előző kiadásában.

Levelezés.

Csinos, vigkedélyű szőke nő, szintén vigkedélyű intelligens úri emberrel, szórakozás céljából levelezni óhajt. Leveleket „Vadrózsa” címen a Péterfai postára kérek.

Ajánlat.

itt az ideje meggyőződni, hogy Wallerstein Fülöp Fia cég a legjobb minőségű árakat a legolcsóbban árulja. Nincs sok helyünk, de azért néhány cikk árát felemlítjük: 120 széles cybelin minden színben 1 kor., Anna flanel métere 12 kr., jó vég vászon 4 írt, jó vég sifon 4 írt 50 kr., 2 ágú és 1 asztalterítő együtt már 5 írt, jó szőnyeg métere 20 kr. Ha ezek az árak nem elég olcsók, még olcsóbban is tudunk szólni. Női és gyermek felöltők meg különösen jutányos árban vannak.

Boros Testvérek női divat-áruházába remek ösi divatelmék és téli cikkek óriási választékban megérkeztek. Meglepő olcsó árak.

Csók-utca 8. sz. alatt egy úri lakosztály azonnal kiadó. Értekezhetni a háznál, a tulajdonossal.

Teasütemények és csukorkák mindig friss és nagy választékban kaphatók, Riess Lipót csukorásnál Piac-utca.

Finneisz gyorsan száradó 1 kg. 40 kr., Neumann Nándor festék és finneisz üzletében Hatvan-u. 5.

Vakfoltos tükrök ujjaöntését legjutányosabban vállalja Blattner Gyula üveggereskedése.

Czimbalomtanítást előnyös árért elfogad Arany János-utca 22. sz. Farkas János végzett cimbalomtanító.

Piac-utca 26 szám alatt, három szép szoba előszobával és mellékhelyiségekkel, az első emeleten kiadó. Bővebbet a főutcai udvarban lévő gépraktárban.

Csaknem teljesen új és üzemképes vadgöpek igen jutányosan kaphatók részletfizetésre is. Piac-utca 26. szám alatt, főutcai udvarban lévő gépraktárban.

Egy ügyes férfi, ki több évig volt elsőrangú gőz- és gyógyfürdőben, ajánlkozik házakhoz masszírozni és tyukszem vágni. Cím a kiadóban.

Bolthelyiség, előnyös feltételek mellett azonnal kiadó. Csapó-utca 22 szám

Kitűnő minőségű boraimat ajánlom t. vevőimnek, 1 liter magyarádi 80 fillér, 1 liter aradvidéki 60 fillér. Bán Kálmán Egyháztér.

Pájer Utódánál ajándék és egyéb tárgyak, melyen leszállított árban kaphatók.

Kitűnő faj csemegecsésző 5 kg. kosarakban kapható Darvas Miksa fűszer- és csemege üzletében, Deák Ferenc-utca. Ugyanott 1 liter csillárpétroleum 14 kr.

Kaiser Salamon Debreczen, Hatvan-utca 2. szám. Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, úri, női divatárak, fehérneműk, férfi, női és leányruhák, tükrök és képek raktára.

Kereslet.

Társ kerestetik 400 koronával egy hangverseny-géphez, a mely havonta 300 koronát tisztán jövedelmez. Arany János-utca 16.

Tanuló felvétetik Ott és Marschall rövidáru, női és férfi divatüzletében.

Egy ügyes fűszerkereskedő-szégéd, jó detalista, azonnali belépésre felvétetik. Cím a kiadóban.

Egy teljesen megbízható, volt kereskedő, utazói, pénzbesszedői vagy bármilyen megbízható állást elfogad. Cím a kiadóban.

Gyakorlattal bíró irodista kerestetik, nagykereskedésbe. Cím a kiadóban

Egy jó cipész tűzőn felvétetik azonnal, Rátkay Imréné Csapó-utca 11. sz.

Gőzmozdóháza 14-15 éves tanuló leányok felvétetnek. Széchenyi-u. 42. sz.

Gazdaszony jó bizonyítványokkal, magános idősebb urbor azonnal felvétetik. Szt.-Anna-utca 28 sz. alatt, ajtó 4. csakis délután 2-4 óra között.

Ügyes fűszerkereskedő-szégéd, hadmentes, azonnali vagy nov. 1-re, helyben vagy vidéki városban állást keres. Cím a kiadóban.

Eladó.

Eötvös-utca 18. számú ház eladó.

Új boroshordó, nagy mennyiségben, leszállított áron eladó Lipthay Jenő hordógyárában Nyiregyházán.

Eladó ház, kedvező árban, jövedelmez 370 koronát, Csillag utca 19. szám.

Táncziskola megnyitás!

Van szerencsém az igen tisztelt iparos- és polárgrcsaládok tudomására hozni, hogy a november 4-ikén, szerdán s kizárólag, — polgárcsalád pedig november 3-ikén, kedden kezdődik.

Beiratások a mai naptól lakásomon vagy este a táncziskola helyiségében.

Maradtam tisztelettel

Schaf János, tánczitanító.

Lakás és táncziskola: „Korona” tánczterem (Csapó-utca 17.)

MIHALOVITS J. gyógyszerértára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó”-hoz, Debreczenben, Főtér 31-ik szám.

Ajánlja a következő közkezdveltségnek örvendő készítményeit.

Harmat-crème

arczsépitő s bőrápoló kenőcsöt, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvaságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehéríti. Kiváló eredménnyel használható arczörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztítálataságnál.

1 tégely Harmat-crème ára 1 korona.

A kréméhez használandó poudér, a

Harmat-arczpor,

mely az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz, három féle színben kapható u. m.: fehér, róza s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér. Nagyobb doboz 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehéríti az arcz- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. — Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a leg-rövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlégességekből.

Mihalovits J. gyógyszerértára a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz, nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést.

1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.

A Mihalovits-féle Iztelen Csukamajolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits-féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára 1 korona 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gondtal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.